

**UCHWAŁA NR XL/319/2021
RADY GMINY REŃSKA WIEŚ**

z dnia 22 grudnia 2021 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar
Przemocy w Rodzinie na lata 2022 – 2024**

Na podstawie art. 18 ust 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 i 1834) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249) **Rada Gminy Reńska Wieś uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022 – 2024 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Reńska Wieś.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022 roku.

Przewodniczący Rady Gminy
Reńska Wieś

Krzysztof Olszowka

Załącznik do uchwały Nr XL/319/2021
Rady Gminy Reńska Wieś
z dnia 22 grudnia 2021 r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE ORAZ
OCHRONY OFIAR PRZEMOCY
W RODZINIE
W GMINIE REŃSKA WIEŚ
NA LATA 2022- 2024**

I. WSTĘP

Rodzina jest podstawową jednostką społeczną i najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka. Kształtuje naszą osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Rodzice czy opiekunowie są wzorem dla dzieci. Więzy rodzinne powinny być trwałe i opierać się na wzajemnym zaufaniu i poczuciu bezpieczeństwa, a wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości i zrozumieniu.

Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Przemoc w rodzinie stanowi zjawisko powszechnie występujące w naszym społeczeństwie. Dotyka nie tylko rodziny marginesu społecznego, ale też rodziny o różnym statusie społecznym i ekonomicznym. Zjawisko przemocy w rodzinie i jego destrukcyjny wpływ na jednostkę stanowi znaczny problem społeczny, dlatego jednym z głównych zadań polityki społecznej jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

System przeciwdziałania przemocy w Polsce określa ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2021r. poz. 1249), która m.in. wskazuje jednostkom samorządu terytorialnego oraz organom administracji rządowej zadania do realizacji, określa sposób postępowania z osobą doznającą przemocy w rodzinie oraz z jej sprawcą.

Ustawodawca w art. 6 ust. 2 oraz art. 9 wyżej cytowanej ustawy wyznaczył gminom zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Jednym z nich jest opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Niniejszy Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2024 jest kontynuacją Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019-2021. Obejmuje zadania do realizacji dla wszystkich jednostek i instytucji, które nakłada ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Zadania i sposób ich realizacji dostosowane są do potrzeb mieszkańców gminy Reńska Wieś, możliwości prowadzenia określonych form pracy w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe.

II. TEORETYCZNE ASPEKTY PRZEMOCY W RODZINIE

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie definiuje przemoc w rodzinie, jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobro osobiste członków rodziny (tj. małżonka, dzieci, rodziców, rodzeństwa, powinowatych, przysposobionych oraz ich małżonków, a także innych osób wspólnie zamieszkujących i gospodarujących), w szczególności narażające osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołują cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Przemoc w rodzinie to intencjonalne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę sił przeciw członkowi rodziny. Charakteryzuje się tym, że:

- **jest intencjonalna** tzn. jest zamierzonym działaniem człowieka, ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie sobie ofiary.
- **siły są nierówne** – jedna stroną ma przewagę nad drugą, ofiara jest słabsza, a sprawca silniejszy;
- **narusza prawa i dobra osobiste**, tzn. wykorzystuje przewagę siły i narusza podstawowe prawa ofiary dotyczące nietykalności fizycznej, godności, szacunku;
- **powoduje cierpienie i ból** – sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody. Doświadczanie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma z czasem coraz mniejszą zdolność do samoobrony.

Każdy rodzaj przemocy w rodzinie może przybrać formę:

- **aktywną** - przemoc obejmuje akty nadużyć fizycznych, psychologicznych lub seksualnych, w których złość jest bezpośrednio kierowana na ofiarę,
- **pasywną** -przemoc wyraża się zaniedbaniem. W tym przypadku złość okazywana jest poprzez brak zainteresowania ofiarą i unikanie wszelkich interakcji, które mogłyby doprowadzić do ujawnienia negatywnych uczuć. Pasywną przemoc można rozpatrywać w aspekcie fizycznym, psychologicznym lub seksualnym.

Wyróżnia się następujące rodzaje przemocy:

Przemoc fizyczna – jest przemocą, którą najłatwiej jest zauważyć, oraz łatwo udowodnić. Często jest następstwem przemocy psychicznej, bądź ekonomicznej. Do tego rodzaju

przemocy zalicza się m. in. : popychanie, ciągnięcie za włosy, szarpanie, bicie, kopanie, które w konsekwencji może prowadzić do poważnych urazów fizycznych które z czasem mogą zakończyć się hospitalizacją, a nawet śmiercią.

Przemoc psychiczna (emocjonalna) – ta forma przemocy jest często bagatelizowana, bądź niezauważana przez ofiary, ponieważ często występuje stopniowanie przemocy. Najczęściej zaczyna się od zwykłej krytyki, przejawów zazdrości, później zakazów spotykania się z przyjaciółmi bądź rodziną, manipulacja ofiary. Przemoc ta kończy się na groźbach, poniżaniu oraz na szantażu.

Przemoc materialna (ekonomiczna) – sprawca tej przemocy pragnie mieć poczucie władzy ekonomicznej nad drugą osobą. Często zabrania podjęcia pracy swojej ofierze lub przywłaszcza sobie pieniądze przez tą osobę zarobione. Wylicza pieniądze, które osoba od niego uzależniona może wydać oraz decyduje o ich przeznaczeniu.

Przemoc seksualna – zjawisko to występuje wówczas gdy sprawca w celu zaspokojenia swoich potrzeb seksualnych przedmiotowo wykorzystuje do tego drugą osobę, bez jej woli. Jest to m. in. gwałt, dotykanie bez zgody miejsc intymnych, głaskanie w nieczystych intencjach wbrew woli, zmuszanie do oglądania pornografii.

Zaniedbanie – jest to także jedna z form przemocy. Najczęściej stosują ją rodzice, bądź opiekunowie dzieci. Jest to niezaspokojenie potrzeb zarówno emocjonalnych jak i fizycznych. Brak zainteresowania losem dziecka lub osoby uzależnionej od opiekuna (np. osoba niepełnosprawna), stanem zdrowia, wynikami w szkole, jego problemami, a także braku zaspokojenia potrzeb żywieniowych, higieny osobistej.

Przemoc domowa nigdy nie kończy się na jednym incydencie. W rodzinie, gdzie istnieje przemoc zjawisko to przejawia się w stałym cyklu, w którym można wyróżnić następujące fazy:

faza narastającego napięcia - ofiary zazwyczaj doznają odczucie stałego napięcia, które jest spowodowane oczekiwaniem na wybuch agresji i frustracji sprawcy. Agresor jest pełen negatywnych emocji, uszczypliwy, ma pretensje do ofiary i często wini ją za swoje złe samopoczucie, jego frustracja rośnie w siłę. Ofiara nie chce rozdrażnić swojego „kataru” i unika wchodzenia z nim w jakiegokolwiek konfliktu. Czasami udaje jej się uniknąć „kary”, choć nie na długo bowiem sprawca przemocy zawsze znajdzie pretekst by skrzywdzić ofiarę.

faza ostrej przemocy - to faza eksplozji wszystkich negatywnych emocji sprawcy. Sprawca wyżywa się na swojej ofierze, a często także na całej rodzinie. Brutalnie, poprzez niekontrolowany przyływ frustracji niszczy sprzęty gospodarstwa domowego, krzywdzi ofiarę, powodując często silne urazy. Jeżeli ofiara nic nie zrobi, skarże się na częstsze ataki ze strony sprawcy i sprawi że będzie się czuł pewny i bezkarny.

faza miodowego miesiąca - sprawca chce naprawić szkody, które wyrządził. Często po niekontrolowanym ataku, dopiero dochodzi do niego jakich dokonał szkód. Upust jego emocji i brak kontroli spustoszył nie tylko mieszkanie, ale przede wszystkim skrzywdził domowników. Sprawca kupuje kwiaty, prezenty dla swojej ofiary. Próbuje się usprawiedliwiać i przysięga, że to już się nie powtórzy. Ofiary, najczęściej kobiety właśnie podczas tej fazy odwołują swoje skargi na sprawcę, wracają do wspólnego mieszkania ze sprawcą, wycofują sprawę o rozwód czy też alimenty na dzieci. Jednocześnie ofiara skazuje siebie oraz dzieci na trwanie w kręgu przemocy. Dopóki nie ma całkowitej separacji ofiary ze sprawcą cykl przemocy nie zamknie się. Za każdym razem kiedy dochodzi do kolejnego początku cyklu przemocy, faza miodowego miesiąca skraca się, a sprawca coraz mniej stara się o wybaczenie swojej ofiary. Sprawca czując lęk i bezradność swojej ofiary, rośnie w siłę, czując się bezkarny. Agresor wie, że ofiara w takim stopniu jest uzależniona od niego, że będzie miał nad nią władzę. O przemocy domowej można mówić wtedy, gdy ktoś z członków rodziny ofiary, w sposób intencjonalny, długotrwały, systematyczny, znęca się na innym bądź innych członkach rodziny, doprowadzając do bezpośrednich oraz odległych szkód psychicznych i psychosomatyczne.

III. PRAWNE PODSTAWY PROGRAMU

Zadania gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie zostały określone w poniższych aktach, na podstawie których został opracowany niniejszy Gminny Program

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021r. poz. 1249)
2. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. 2011r., Nr 209, poz. 1245)

3. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021 (M.P. z 2021 r. poz. 235)
4. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021r. poz.2268)
5. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019r. poz. 2277 z późn.zm.);
6. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2021r. poz. 1119)
7. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1444 z późn. zm.)
8. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359);

Gmina zobligowana zadaniami zawartymi w powyższych aktach prawnych tworzy Gminny System Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, który poprzez swoje cele i założenia realizuje zadania nałożone na gminę.

Gminny system przeciwdziałania przemocy w rodzinie to usystematyzowanie działań instytucji i organizacji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie pozwoli na szybsze i efektywniejsze udzielenie pomocy osobom jej potrzebującym.

W związku z powyższymi zadaniami gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Reńskiej Wsi są:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

IV DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE NA TERENIE GMINY REŃSKA WIEŚ

Podstawę do poznania skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Reńska Wieś stanowią informacje zgromadzone przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Reńskiej Wsi oraz informacje pozyskane od instytucji współpracujących w ramach systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie tj. Komisariatu Policji w Kędzierzynie -Koźlu, Sądu Rejonowego w Kędzierzynie Koźlu, Specjalistycznego

Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Kędzierzynie-Koźlu, placówek oświatowych oraz medycznych funkcjonujących na terenie gminy.

Policja odgrywa istotną rolę w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Przekazane dane dotyczące gminy Reńska Wieś, pozwalają przeanalizować problem przemocy w rodzinie. Przedstawiają one informacje na temat interwencji Policji związanymi z awanturami domowymi, ilością zatrzymanych sprawców przemocy lub doprowadzonych do wytrzeźwienia oraz ilości prowadzonych postępowań przygotowawczych w związku z podejrzeniem stosowania przemocy w rodzinie. Poniższa tabela pozwala zobrazować zjawisko przemocy z poziomu Policji.

Tabela nr 1. dot. działań podejmowanych przez Policję wobec mieszkańców gminy Reńska Wieś

Działanie	Lata		
	2018	2019	2020
Ogólna liczba interwencji przeprowadzonych na terenie gminy Reńska Wieś	111	115	115
Ilość osób doprowadzonych/zatrzymanych w wyniku interwencji domowych z terenu gm. Reńska Wieś	9	12	5
Ilość prowadzonych postępowań w związku z podejrzeniem stosowania przemocy w rodzinie w gm. Reńska Wieś	15	15	13
Ilość skierowanych oskarżeń w sprawach związanych z podejrzeniem przemocy w rodzinie	0	1	0

Źródło: Komisariat Policji w Kędzierzynie- Koźlu

Analizując powyższe dane można zauważyć, że ilość interwencji domowych nie jest tożsama z wszczynanymi postępowaniami przygotowawczymi, w związku z podejrzeniem zaistnienia przemocy. Zauważa się, że zatrzymania sprawców przemocy należą do rzadkich praktyk, natomiast prowadzenie postępowań przygotowawczych jest stosowane każdorazowo przy uruchomieniu procedury. Postępowanie karne uruchamiane jest poprzez złożenie zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa w Komisariacie Policji lub w Prokuraturze. Zgodnie z art. 12 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy rodzinie osoby, które w związku z wykonywaniem swoich obowiązków służbowych powzięły podejrzenie o popełnieniu przestępstwa z użyciem przemocy wobec członków rodziny, powinny niezwłocznie

zawiadomić o tym Policję lub Prokuraturę. Niezależnie od prowadzonych przez Policję postępowań przygotowawczych dotyczących przestępstw związanych z przemocą w rodzinie należy zaznaczyć, że Policja realizuje także procedurę „Niebieskie Karty”. W skład grup roboczych powołanych do pracy z poszczególnymi rodzinami każdorazowo bierze udział przedstawiciel Policji. Jego udział w każdej grupie roboczej pozwala poszerzyć wiedzę na temat problemów rodziny, co pozytywnie wpływa na dalszą współpracę i podejmowanie działań pomocowych na rzecz rodziny.

Z punktu widzenia prawa przemoc w rodzinie jest przestępstwem, którego odmiany określone są w aktach prawnych i odpowiednio karane.

Zgodnie z artykułem 207 § 1 k.k. „Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny...” przewiduje karę pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

Z analizy powyższych danych wynika, iż w latach 2018-2020 z pośród 43 spraw dot. podejrzenia przemocy w rodzinie z czego 42 zostały zakończone odmową wszczęcia postępowania przygotowawczego lub umorzenia z powodu braku znamion czynu zabronionego. W w/w okresie (w 2019r.) jedno postępowanie zostało zakończone aktem oskarżenia.

Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Kędzierzynie-Koźlu również stanowi ważny element w działaniach z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Kuratorzy funkcjonują w strukturach sądów rejonowych i wykonują zadania o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym. Kuratorzy sądowi działają w dwóch obszarach, jako kuratorzy dla dorosłych oraz kuratorzy rodzinni. Głównym zadaniem kuratorów dla dorosłych jest pełnienie dozorów i kontrola zachowania skazanego w sprawach nieobjętych dozorem (na etapie postępowania wykonawczego), a kuratorów rodzinnych pełnienie nadzorów (na etapie postępowania rozpoznawczego i wykonawczego) oraz sporządzanie wywiadów środowiskowych - wstępnych diagnoz środowiskowych (na etapie postępowania rozpoznawczego lub wyjaśniającego) dot. sytuacji opiekuńczej małoletniego lub nieletniego.

Kuratorska Służba Sądowa w swoich rejestrach dysponuje danymi dotyczącymi osób objętych dozorem kuratora w związku z popełnieniem przestępstwa w rodzinie, co przedstawiają poniższe tabele:

Tabela nr.2

Liczba osób objętych dozorem kuratora zawodowego ogółem	Lata		
	2018	2019	2020
	6	10	2
w tym kobiety	0	0	0
w tym mężczyźni	6	10	2

Źródło: Dane Sądu Rejonowego w Kędzierzynie- Koźlu

Tabela nr.3

Liczba rodzin/osób w rodzinach	Lata		
	2018	2019	2020
Liczba rodzin objętych nadzorem kuratora zawodowego z powodu przemocy w rodzinie	15	14	19
Liczba osób w rodzinach objętych nadzorem kuratora zawodowego	46	42	60

Źródło: Dane Sądu Rejonowego w Kędzierzynie- Koźlu

Przedstawiciele placówek oświatowych znajdujących się na terenie gminy Reńska Wieś pomimo, iż w latach 2018-2020 nie wszczęli żadnej procedury Niebieskiej Karty, stale współpracują z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Reńskiej Wsi oraz Zespołem Interdyscyplinarnym. Przedstawiciele placówek oświatowych biorą czynny udział w spotkaniach grup roboczych, a następnie małoletnie dziecko otaczają wsparciem pedagoga lub psychologa szkolnego. Pedagodzy zwracają uwagę na zjawisko przemocy oraz cyberprzemocy pomiędzy dziećmi. Na wszelkie nieprawidłowe zachowania pojawiające się wśród uczniów, w placówkach podejmowane są działania, aby przeciwdziałać agresji i przemocy w szkole. Placówki oświatowe zauważają potrzebę podejmowania dalszych działań w związku z przeciwdziałaniem zjawiska przemocy. Jako adresatów działań wskazują uczniów, kadrę pedagogiczną, jak również rodziców. Wśród kierunków proponowanych

działań znajdują się programy profilaktyczne, spektakle profilaktyczne, cykle zajęć i warsztatów dla uczniów, szkolenia dla nauczycieli.

Poniższa tabela nr 4 przedstawia liczbę dzieci objętych wsparciem psychologa lub pedagoga szkolnego w rodzinach dotkniętych problemem przemocy.

Tabela nr.4

Placówki szkolne na terenie gminy Reńska Wieś	Lata		
	2018	2019	2020
Liczba dzieci objęta wsparciem pedagoga lub psychologa szkolnego w związku z podejrzeniem przemocy w rodzinie ogółem, w tym:	10	18	16
Zespół Szkolno - Przedszkolny w Reńskiej Wsi	0	4	4
Zespół Szkolno- Przedszkolny w Długomiłowicach	5	9	9
Zespół Szkolno- Przedszkolny w Pokrzywnicy	4	4	2
Zespół Szkolno- Przedszkolny w Więszycach	0	0	1
Społeczna Szkoła Podstawowa w Mechnicy	1	1	0

Źródło: Dane placówek oświatowych funkcjonujących na terenie gm. Reńska Wieś

Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Kędzierzynie- Koźlu udziela specjalistycznej pomocy świadczy nieodpłatną pomoc interwencyjną, chroni i zapewnia schronienie osobom doznającym przemocy. Udziela natychmiastowej pomocy psychologicznej, medycznej, prawnej i wsparcia. Opracowuje plan pomocy dla osoby doznającej przemocy domowej oraz wspiera w przewyżnianiu sytuacji kryzysowej. Pomoc skierowana jest do dzieci, współmałżonków, osób żyjących w związkach nieformalnych; osób starszych; osób niepełnosprawnych oraz świadków przemocy, w tym dzieciom.

Tabela nr.5 przedstawia liczbę osób korzystających przebywających w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Liczba osób przebywających w SOW	Lata		
	2018	2019	2020
Kobiety	2	2	1
Mężczyźni	0	0	0
Dzieci	3	3	0

	RAZEM	5	5	1
--	--------------	----------	----------	----------

Źródło: Dane Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla ofiar Przemocy w Rodzinie w K-Koźlu

Tabela nr. 6 przedstawia liczbę osób korzystających z różnych form pomocy Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie

Liczba osób korzystających z różnych form wsparcia SOW	Lata	2018	2019	2020
	pomoc psychologiczna (ogółem)	13	12	5
	w tym kobiety	6	8	3
	w tym mężczyźni	2	0	1
	w tym dzieci	5	4	1
	pomoc prawna (ogółem)	4	6	4
	w tym kobiety	3	5	4
	w tym mężczyźni	1	1	0
	program korekcyjno-edukacyjny	1	1	0
	w tym ukończyło program	1	1	0

Źródło: Dane Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla ofiar Przemocy w Rodzinie w K-Koźlu

W okresie od 01.01.2018 do 31.12.2020r do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło łącznie 68 wszczętych procedur Niebieskie Karty.

Tabela nr 7 przedstawia liczbę wszczętych procedur „Niebieska Karta” w gminie Reńska Wieś w latach 2018-2020

Podmioty uprawnione	Liczba procedur Niebieskie Karty		
	2018	2019	2020
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	5	4	12
Policja	16	15	10
Placówki oświatowe	0	0	0
Placówki ochrony zdrowia	0	0	0
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0	0	0
RAZEM	21	25	22

Źródło: Zespół Interdyscyplinarny w Reńskiej Wsi

Z przedstawionej tabeli wynika, iż Niebieskie Karty wszczęte zostały przez pracowników socjalnych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Reńskiej Wsi oraz w wyniku podejmowanych przez Policję interwencji w rodzinach.

W w/w okresie brak jest wszczętych procedur ze strony placówek ochrony zdrowia, placówek oświatowych czy też Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, co nie oznacza, iż placówki te nie reagują na problem przemocy. Istnieje bowiem ścisła współpraca w/w placówek z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w wyniku której, pracownicy socjalni na zgłoszenie placówek rozpoznają sytuację rodziny oraz podejmują stosowne działania w kierunku przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Tabela nr 8 przedstawia liczbę powołanych grup roboczych oraz liczbę posiedzeń grup roboczych działających w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Reńska Wieś w latach 2018-2020

Lata	2018	2019	2020
Liczba utworzonych grup roboczych	21	25	22
Liczba posiedzeń grup roboczych	48	153	122

Źródło: Zespół Interdyscyplinarny w Reńskiej Wsi.

Zespół Interdyscyplinarny w ramach właściwej realizacji procedury „Niebieskie Karty” powołuje grupy robocze do pracy z rodzinami, w których występuje podejrzenie przemocy w rodzinie. Do pracy w grupach roboczych zapraszani są przedstawiciele różnych instytucji, w zależności od potrzeb rodzin. Celem powołania grupy roboczej jest bezpośrednia praca z rodziną w dążąca do zniwelowania zjawiska przemocy w rodzinie.

W gminie Reńska Wieś w latach 2018 – 2020 Zespół Interdyscyplinarny utworzył łącznie 68 grup roboczych, które odbyły 323 posiedzeń.

Tabela nr 9 przedstawia liczbę osób objętych pomocą grup roboczych w gminie Reńska Wieś w latach 2018-2020

	Lata	2018	2019	2020
	Kobiety (ogółem)	17	20	23
w tym kobiety niepełnosprawne	0	0	0	
w tym kobiety starsze	2	3	4	
Mężczyźni (ogółem)	18	8	25	

pomocą grup roboczych	W tym mężczyźni niepełnosprawni	0	0	0
	W tym mężczyźni starsi	1	2	3
	Dzieci (ogółem)	22	39	28
	W tym dzieci niepełnosprawne	0	0	0

Źródło: Zespół Interdyscyplinarny w Reńskiej Wsi.

Powyższa tabela wskazuje, iż w okresie objętym analizą zdecydowaną większość ofiar przemocy domowej stanowią kobiety. Drugą co do wielkości grupę stanowią niepełnoletnie dzieci. Dziecko wychowujące się w rodzinie przemocowej, nawet jeśli samo nie jest bezpośrednio ofiarą maltretowania, a jedynie świadkiem znęcania się jednego z rodziców(opiekunów) nad drugim, nie jest w stanie prawidłowo się rozwijać, zarówno w sferze psychofizycznej, jak i społecznej. Powyższe dane nie oddają w pełni obrazu zjawiska przemocy na terenie gminy Reńska Wieś. Zjawisko to nie zawsze jest ujawnione, co utrudnia rozpoznanie i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. W ostatnim czasie zauważalna jest tendencja wzrostowa osób szukających wsparcia i pomocy w sytuacjach przemocy domowej. Prowadzone działania lokalne jak i ogólnopolskie powodują zmiany świadomości społecznej.

Tabela nr 10 przedstawia działania grup roboczych działających w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Reńska Wieś w związku z wszczętymi procedurami Niebieskie Karty w latach 2018-2020

Liczba złożonych wniosków	Lata		
	2018	2019	2020
Wniosek o podjęcie działań do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Reńskiej Wsi	3	5	5
Wniosek do Sądu Rejonowego o wgląd w sytuację rodziny	6	10	10
Wniosek do Komisariatu Policji o podjęcie działań z art. 207kk	9	11	20
Razem:	18	26	35

Źródło: Zespół Interdyscyplinarny w Reńskiej Wsi

Tabela nr 11 przedstawia liczbę zakończonych procedur Niebieskiej Karty w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Reńska Wieś w latach 2018-2020

Liczba zakończonych procedur Niebieska Karta wobec:	Lata		
	2018	2019	2020
ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy	8	23	18
rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań	3	2	1

Źródło: Zespół Interdyscyplinarny w Reńskiej Wsi.

Ilość wszczynanych procedur „Niebieskie Karty” nie zawsze jest adekwatna w stosunku do ilości rodzin, w których dochodzi do zjawiska przemocy. Wynika to z faktu, iż po rozpoczęciu pracy z rodziną przez członków grup roboczych, procedury „Niebieskie Karty” okazują się bezzasadne i zakończone są w związku z brakiem zasadności podejmowania działań. Najczęściej wynika to z tego, iż procedura „Niebieskiej Karty” wykorzystywana jest do celów osobistych m.in. spraw rozwodowych, podziału majątku między małżonkami lub jest konfliktem pomiędzy dwojgiem ludzi niemającym znamion przemocy. Niemniej procedura „Niebieskiej Karty” jest prowadzona do czasu ustania przemocy, po zrealizowaniu planu pomocy rodzinie oraz uzyskania przypuszczenia, iż do przemocy nie dojdzie w przyszłości.

V. CELE, KIERUNKI DZIAŁANIA, REALIZATORZY ORAZ ADRESACI PROGRAMU

Na podstawie diagnozy zjawiska przemocy w gminie Reńska Wieś tworzy się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie. Celem programu jest aktywne przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz

zmniejszanie jej negatywnych następstw w życiu rodzinnym i społecznym. Program ma istotne znaczenie dla realizacji celów polityki społecznej w skali lokalnej i oparty został na zasadach:

- wzajemnej współpracy i współdziałania organów władzy publicznej, organizacji pozarządowych i kościołów, innych organizacji, środowisk, osób fizycznych uprawnionych lub zobowiązanych do inicjowania i realizacji zadań związanych pośrednio lub bezpośrednio z przeciwdziałaniem występowania przemocy i jej negatywnych następstw,
- jawności działań organów władzy publicznej oraz podmiotów realizujących zadania publiczne w zakresie przeciwdziałania przemocy z poszanowaniem godności osoby.
- szczególnej ochrony dzieci, z zachowaniem ich prawa do wychowania się w rodzinie, poprzez udzielenie rodzinie szczególnego wsparcia w dążeniu do poprawy jej funkcjonowania.
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie opracowany został w spójności z Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021r.

Celem głównym programu jest zwiększenie skuteczności prowadzonych działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Reńska Wieś. Zakłada się, iż cel główny zostanie osiągnięty poprzez realizację celów szczegółowych i wyodrębnionych w ramach przedmiotowych celów zadań.

Określone w programie zadania będą realizowane przez włączone w realizację Programu instytucje: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policję, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia oraz organizacje pozarządowe, ich zasoby i kompetencje

Cele szczegółowe programu:

1. ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą,
2. rozwój kompetencji zawodowych pracowników służb, instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,
3. działania profilaktyczne i edukacyjne społeczności lokalnej.
4. oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie poprzez kierowanie ich na działania korekcyjno- edukacyjne.

Cel szczegółowy 1. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą.

Lp.	Zadanie	Realizatorzy	Sposób realizacji	Wskaźnik realizacji działania
1.	Zapewnienie schronienia osobom doświadczającym przemocy	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Reńskiej Wsi -Zespół Interdyscyplinarny w Reńskiej Wsi -Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w K-Koźlu	Stała współpraca ze Specjalistycznym Ośrodkiem Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie	- Liczba osób w rodzinach korzystających ze schronienia w Ośrodku Wsparcia
2	Zapewnienie wsparcia osobom doświadczającym przemocy	-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Reńskiej Wsi -Zespół Interdyscyplinarny w Reńskiej Wsi - Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w K-Koźlu - Punkt Interwencji Kryzysowej w K-Koźlu	-Praca socjalna, -Organizacja poradnictwa: prawnego, psychologicznego, - pomoc finansowa	-Liczba osób korzystających z poradnictwa psychologicznego, prawnego -Liczba osób korzystających z systemu pomocy społecznej z powodu przemocy w rodzinie -Liczba osób objętych pracą socjalną z powodu przemocy w rodzinie

Cel szczegółowy 2. Rozwój kompetencji zawodowych pracowników służb, instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie

Lp.	Zadanie	Realizatorzy	Sposób realizacji	Wskaźnik realizacji działania
1.	Podnoszenie kwalifikacji w zakresie przeciwdziałania przemocy	-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Reńskiej Wsi -Zespół Interdyscyplinarny w Reńskiej Wsi -Policja - Placówki oświatowe - Placówki ochrony zdrowia - Organizacje pozarządowe - GKRPA	Uczestnictwo w szkoleniach organizowanych przez wykwalifikowane osoby w celu zapewnienia stałego podnoszenia swych kompetencji zawodowych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	-liczba zorganizowanych szkoleń - liczba osób uczestniczących w szkoleniach

Cel szczegółowy 3. Działania profilaktyczne i edukacyjne społeczności lokalnej.

Lp.	Zadanie	Realizatorzy	Sposób realizacji	Wskaźnik realizacji działania
1.	Edukacja społeczności lokalnej	- Zespół Interdyscyplinarny w Reńskiej Wsi - GKRPA	Szerzenie informacji nt. zjawiska przemocy, realizacja programów profilaktycznych, Budowanie wrażliwości społecznej nt. przemocy oraz reagowania na zjawiska przemocowe, Monitorowanie środowisk zagrożonych problemem przemocy w rodzinie	-Liczba zrealizowanych działań i programów profilaktycznych - Liczba monitorowanych środowisk zagrożonych problemem przemocy

2	Edukacja i profilaktyka wobec dzieci i młodzieży z zakresu przeciwdziałania przemocy	Placówki oświatowe	Spotkania, pogadanki prelekcje nt. przemocy oraz cyberprzemocy	Liczba przeprowadzonych zajęć w placówkach szkolnych na terenie gminy z zakresu przeciwdziałania przemocy
---	---	--------------------	--	---

Cel szczegółowy 4. Oddziaływanie na sprawców przemocy poprzez kierowanie ich do udziału w zajęciach korekcyjno-edukacyjnych

Lp.	Zadanie	Realizatorzy	Sposób realizacji	Wskaźnik realizacji działania
1.	Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Reńskiej Wsi -Zespół Interdyscyplinarny w Reńskiej Wsi -Policja - Placówki oświatowe - Placówki ochrony zdrowia - GKRPA	Motywowanie osób podejrzanych o stosowanie przemocy do udziału w zajęciach korekcyjno-edukacyjnych Monitorowanie zachowań osób podejrzanych o stosowanie przemocy	- Liczba wniosków skierowanych do GKRPA -Liczba osób podejrzanych o stosowanie przemocy skierowanych do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych -Liczba osób podejrzanych o stosowanie przemocy z którymi przeprowadzono rozmowy motywujące -Liczba wniosków skierowanych do Komisariatu Policji z art. 207 kk

VI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Zadania realizowane w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2024 finansowane będą z budżetu gminy Reńska Wieś.

W zależności od potrzeb pomoc finansowa udzielana będzie rodzinom, w których występuje przemoc ze środków Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w ramach systemu świadczeń z pomocy społecznej.

VII. MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU

Monitorowanie realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022- 2024 planowane jest poprzez okresową ocenę stopnia osiągnięcia określonych kierunków priorytetowych i stopnia realizacji zaplanowanych przedsięwzięć. Program będzie koordynowany przez Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w Reńskiej Wsi.

W ramach jego realizacji będą gromadzone informacje pozwalające na ocenę postępów, które pozwolą na wprowadzenie dodatkowych zmian w programie. Wskazana jest systematyczna współpraca pomiędzy instytucjami w celu zapewnienia prawidłowego wypełnienia zadań.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2024 jest dokumentem otwartym i długofalowym. Monitoring programu umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę jego skuteczności oraz podejmowanie bieżących działań korekcyjnych. Zebrane informacje dostarczą podstaw do planowania działań na lata następne. Monitorowanie realizacji zadań przedmiotowego programu planowane jest poprzez corocznie składane przez Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w Reńskiej Wsi Radzie Gminy sprawozdania z realizacji zadań wynikających z obowiązującego Programu w terminie do 31 marca każdego roku.